

Liečenie odsávacími bankami

Obsah

Úvod
História

I. Základné pojmy a informácie

1/ Teoretické základy a zákonitosti

- a/ Reflexné zóny
- b/ Vývoj reflexných zón
- c/ Filozofické pozadie reflexnej teórie
- d/ Základný vegetatívny systém
- e/ Biologické a regulačné okruhy
- f/ Zákonitosti odsávania z pohľadu tradičnej čínskej medicíny /TČM/

2/ Reflexné vzťahy kože a podkožného tkaniva k vnútorným orgánom, diagnostika

- a/ Headove zóny a ich význam
- b/ Prejavy chorôb niektorých vnútorných orgánov na reflexných plochách
- c/ Reflexné zmeny v koži
- d/ Všeobecné základy palpácie
- e/ Najvýznamnejšie diagnostické a terapeutické palpačné techniky
- f/ Palpácia kože na chrbte
- g/ Rušivé ložisko a jeho identifikácia
- h/ Iné vyhodnocovanie znaky miesta poruchy v koži a v podkožnom tkanive
- ch/ Vznik chorobne zmenenej reflexnej zóny
- i/ Diagnostika chrbta podľa Abeleho
- j/ Rozlišovanie zatvrdlín
  - * studená /bledá/ zatvrdlina
  - * horúca /červená / zatvrdlina a jej negatívne účinky

3/ Základné spôsoby liečenia odsávacími bankami a ich účinky

- a/ Prikladanie baniek s odsávaním krvi a jeho účinok
- b/ Prikladanie baniek na sucho a jeho účinok preladením

4/ Liečenie odsávacími bankami v TČM

II. Praktické použitie odsávacích baniek

1/ Základné materiálové vybavenie

- a/ Odsávacie banky
- b/ Rezné nástroje
- c/ Predmety ďalšieho vybavenia

2/ Vyhľadávanie patogénnych zón a bodov na chrbte

3/ Segmentová diagnostika a jej využitie

- * Oblasti aplikácie – indikácie liečenia

4/ Postup pri použití základných techník

- * Odsávanie na sucho

- * Krvavé odsávanie
- * Masáž bankou
- * Petechiálna masáž –masáž s krvavým bodkovým výronom
- * Špeciálne techniky odsávania v TČM

5/ Postup pri liečení detí, starých a na lôžko pripútaných ľudí

6/ Komplikácie a kontraindikácie

III. Liečenie zistených ťažkostí a chorôb

1. Infekčné choroby

- čierny kašeľ

2. Choroby žliaz s vnútorným vylučovaním, poruchy imunity

3. Choroby nervovej sústavy a zmyslových orgánov

- zápal nervov
- nervová bolesť /neuralgia/
- bolesti hlavy z napätia
- migréna
- zápal sedacieho nervu
- jednostranné ochrnutie všetkých tvárových svalov
- vegetatívna dystónia
- poruchy spánku, nespavosť
- lokálna bolesť a necitlivosť
- čkanie
- depresie
- zlepšenie všeobecnej regenerácie organizmu
- stavy vyčerpania
- napuchnuté a červené oči
- unavené a suché oči
- zápal stredného ucha a šumenie v uchu

4. Choroby srdcovocievnych orgánov

- ischemická choroba srdca
- falošné bolesti srdca bez zmien EKG – nepravá srdcová angína
- vysoký krvný tlak
- mozgová mŕtvica – krvácanie do mozgu
- stavy pred mŕtvicou
- krvné zrazeniny v cieve v oblasti krčnej tepny
- poruchy prekrvenia
- ochorenie žíl – kŕčové žily, bércový vred na ľavej nohe
- nízky krvný tlak
- nočné bolesti v ruke – cievne ochorenie prstov, necitlivosť prsto
- poruchy krvného obehu nôh – zástava krvi v žilách
- hemoroidy

5. Choroby dýchacích orgánov

- prechladnutie

- bolesti krku
- zápal mandlí
- zápal hrtana a hltana
- zápal pľúc
- chrípka a chrípkové ochorenia
- priedušková astma
- akútny a chronický zápal priedušiek
- zápal pohrudnice

6. Choroby tráviacich orgánov

- žalúdočný katar
- zápal podžalúdkovej žľazy
- bolesti žalúdka /zápal žalúdka, vred žalúdka a dvanástnika/
- bolesti brucha
- choroby pečene – chronické ochorenie pečene, zástava, stukovatená pečeň
- choroby žlčníka a žlčových ciest
- akútny a chronický zápal čreva
- zápcha
- hnačka
- potravinová alergia
- zlepšenie príjmu potravy a vylučovania odpadových látok

7. Choroby močových a pohlavných orgánov

- choroby obličiek
- zápal obličiek
- slabosť močového mechúra /neschopnosť zadržať moč/
- zápal močového mechúra
- poruchy menštruačného cyklu, zápaly pohlavných orgánov
- menštruačné ťažkosti
- bolestivá menštruácia
- výtok
- ťažkosti v klimaktériu, depresie v prechode
- sexuálne poruchy žien
- ťažkosti a zápal prostaty
- sexuálne poruchy mužov /impotencia coeundi/
- potenčná slabosť

8. Choroby kože, podkožného tkaniva a kozmetické problémy

- Furunkulus a karbunkulus
- chronický svrbiaci zápal kože /neurodermitis/
- povrchové zápalové sčervenanie kože
- žihľavka /urtikária/
- zápal prsnej žľazy /mastitída/
- prudký streptokokový zápal kože – erysipel
- hnisavý zápal vlasového miešku – furunkel
- hnisavý zápal niekoľkých vlasových mieškov v jednom ložisku – karbunkel
- odstraňovanie nečistôt kože
- stvrdnutie a zhrubnutie kože a podkožného väziva - celulitída

- odsávanie pri diéte

9. **Choroby pohybových orgánov a spojivového tkaniva**

- akútna reumatická horúčka
- zápalový chronický kĺbový reumatizmus
- degeneratívny kĺbový reumatizmus
- bolestivý lakt'ový kĺb
- bolestivé stuhnuté rameno
- bolesti šije pri dvíhaní ruky
- chronický zápal bedrových kĺbov
- bolesti v bedrách, ťažkosti krížovo-bedrového kĺbu
- bolesti pri ohýbaní nohy
- zápal kolenných kĺbov
- zápal chrbtice
- degenerácia chrbtice
- bolesti krčnej chrbtice
- bolesti krížovej chrbtice
- úsad /lumbago/
- kŕče v lýtkach
- svalové kŕče
- svalová horúčka/natrhnutie svalu
- lokálne podvrtnutie

Záver

Úvod

Už v najranejších historických obdobiach používalo ľudstvo liečebné metódy a prostriedky, s ktorými sa ešte aj dnes môžeme stretnúť u primitívnych národov. Používanie odsávacích baniek môžeme nájsť vo všetkých kultúrach ľudskej civilizácie a jej stopy vedú až do mladšej doby kamennej. Ak sa choroba prejavila na povrchu tela ako zatvrdnutie, opuch alebo bolestivý zápal, nebolo nič jednoduchšie ako urobiť otvor pre vypustenie choroby z tela von. Pôvodne sa používal na narezanie kože primitívny kamenný nôž. Ústa, ktoré ranu vysali, boli neskoršie nahradené dutými zvieracími rohmi, dutým bambusom, resp. sklenenými bankami. Odsávacie banky sa používali pri liečení mnohých chorôb až do polovice 18. storočia a patrili k bežnej výbave lekára, predovšetkým chirurga. Úpadok a zánik tejto metódy spôsobil nový prístup k pacientovi, používanie nových vyšetrovacích metód, nových liekov a prístrojov. Do zabudnutia sa však dostala skôr z teoretických, ako z praktických dôvodov. Až začiatkom 19. storočia poukázali lekári opäť na hodnotu tejto metódy, ktorej zriedkavé používanie bolo len na škodu pacientov. Pomocou moderných fyziologických poznatkov a praktických skúseností starých lekárov, môžeme dnes presvedčivo vysvetliť pôsobenie a liečivé účinky tejto metódy, ktorá má svoje opodstatnenie pri liečení mnohých chorôb nielen samotná, ale aj v kombinácii s inými liečebnými metódami. Veľké množstvo akútnych a chronických ochorení sa nedá liečiť len špecifickými prostriedkami, ale ak je samoliečivé úsilie prírody nedostatočné, používajú sa aj tradičné nešpecifické metódy liečenia. Tieto boli už v ranom stredoveku odpozorované z prírody a po stáročia zdokonaľované. Napriek veľkému pokroku v oblasti diagnostiky a liečenia majú alternatívne metódy liečenia svoje miesto aj dnes a často poukazujú na existujúce nedostatky školskej medicíny. Ešte pred 150 rokmi právom požadovali lekári v Európe, aby lekárske ošetrovanie vychádzalo z pochopenia celkového stavu pacienta, teda celého človeka. Už lekárske knihy Hippokrata, Galena, Paracelza a iných zdôrazňovali nepostrádateľnosť všeobecných metód ošetrovania pri každom odbornom liečení. Medzi najdôležitejšie a najjednoduchšie všeobecné metódy ošetrovania považovali vtedajší lekári *prečisťovanie organizmu* prostriedkami na preháňanie, vracanie, potenie, vyvedením cez kožu rôznymi náplastami vytvárajúcimi na koži pľuzgiere, vyrážky, lišaje ako aj púšťaním krvi žilou, jej odsávaním pomocou pijavice, alebo odsávacej banky. Tieto jednoduché metódy všeobecného ošetrovania, ktoré sú len napodobovaním samoliečiteľského úsilia prírody, sa s pribúdajúcimi skúsenosťami lekárov v priebehu storočí ďalej rozvíjali. Tak vznikli špecifické metódy protizápalové, tonizujúce, protikŕčové ako aj metódy zlepšujúce zloženie telových tekutín. Pomocou týchto základných liečebných postupov sa dá veľká časť chorôb z každodennej praxe lekára uspokojivým spôsobom zlepšiť, alebo vyliečiť často i tam, kde zlyháva špeciálna medicína.

História

Najjednoduchšou odsávacou bankou, ktorú nám príroda dala k dispozícii sú ľudské ústa, ktoré pri saní vytvoria nad kožou priestor zriedeného vzduchu a pri intenzívnom pôsobení sa na koži vytvoria zmeny podobné krvnému výronu. Podobne sa postupovalo aj v dávnej minulosti, keď sa na poranenej koži krv z rany odsávala a vyplúvala.

Pre účely odsávania sa v minulosti používali ako odsávacie pomôcky dutiny najrôznejších tvarov a materiálov, napr. duté rohy dobytka, kovové a bambusové banky, ale aj iné ako malá tekvica, latinsky „cucurbitula“.

Existovali 2 spôsoby aplikácie a výroby podtlaku:

- Pri prvom spôsobe sa malý otvor nachádzal na konci vzdialenom od kože, odkiaľ sa odsával ústami. Otvor sa zalepil voskom, ktorý sa nachádzal v ústach, takže nad kožou sa vytvoril priestor zriedeného vzduchu. Podobne sa na konci upevnila odsávacia pumpa alebo gumový balónik.
- Pri druhom systéme sa otvor nachádzal blízko kože, kde vákuum vzniklo zavedením horiaceho predmetu na krátky čas do odsávacej banky. Rýchlym pritisnutím na kožu a ochladením vznikol podtlak.

Historicky prvý dôkaz o existencii odsávacích baniek sa našiel ako znak na lekárskom pečatidle v *Mezopotánii*, ktoré používal lekár *Urlagaledin pred 5 300 rokmi*. Odsávacia banka bola vo všeobecnosti obľúbeným symbolom lekárskeho stavu niektorých miest alebo nižšieho chirurgického stavu. Na pečati sú zobrazené 3 odsávacie banky a v texte je okrem lekára spomenutý aj jeho otrok, ktorý narezával povrch kože, nasadzoval banky a lepil náplasti.

Sú však aj dôkazy o tom, že banky používali pred 4000 až 3000 rokmi aj v Starom Egypte, Indii a Číne. V *Egypte* sa znaky baniek sa nachádzajú nielen na stenách egyptských chrámov, ale banky dávali aj do hrobov mŕtvym k posmrtnej potrebe. Podľa autora papyrusu z roku 2 200 pr. kr. sa odsávacie banky používali na odstraňovanie kolikových bolestí všetkého druhu.

Kniha staroindických lekárov – *Ajurvéda*, ktorá pochádza z rokov 1 200 – 1 400 pr. kr. odporúčala na odsávanie rohy krávy, duté tekvice alebo aj mušle. Tu platí odsávanie bankami ako čistiace ošetrovanie. Škola Sushruta odporúčala hlavne krvavé odsávanie.

Metóda odsávania je aj súčasťou *tradičnej čínskej medicíny*. V klasických čínskych dielach sa banky spomínajú ako vhodné doplnenie liečenia ihlou a moxou spolu s návodmi na liečenie mnohých ochorení. Ak najdôležitejší písomný dôkaz o aplikácii odsávania v TČM je kniha čínskeho lekára Wang Tayra z dynastie Tang /približne 280 n.l./ - „Wai Tai Mich Yao“ o možnostiach odsávania bankou. Ten v knihe odporúča nasadiť bambusové banky na kožu a odsávať krv, ktorá mala odsádzať z tela jed. Z roku 1765 pochádza kniha „Ben Gang Mu Chyr Y“ od Jiao Shyue Minna, čínskeho lekára dynastie Chang, z ktorej už jasne vyplynulo, o čo vlastne pri odsávaní ide. Pri bolestiach hlavy odporúča nasadiť banky v oblasti spánkov a krku, pri žalúdočných ťažkostiach na podbrušku.

V *starom Grécku* platila odsávacia banka ako poznávacie značka a domový štít najznámejších gréckych lekárov a je preto označovaná ako výsostne grécka. Existencia zvláštneho boha odsávania *Telesphorusa*, ktorý je vyobrazovaný vo forme zvonu dokazuje, aké dôležité a vážené bolo umenie odsávania v Grécku. Podľa inej verzie mal Telesphorus - boh uzdravenia, syn Asklepiosa, plášť vo forme zvonu a je ho možné vidieť na minciach zo starogréckych kúpeľných miest a na stenách gréckych kláštorov. Veľké množstvo starogréckych odsávacích baniek je možné vidieť v aténskych múzeách.

Jeden z najväčších lekárov staroveku, otec medicíny a filozof *Hippokrates z Kosu*, ktorý žil v rokoch 460 – 359 pr.n.l. vydal podrobný návod na používanie odsávacích baniek a teoreticky túto metódu zdôvodnil. Pri liečení bolesti hlavy, sedacieho nervu, hnisavej angíny, zápalu pľúc, bedrového kĺbu, kĺbového reumatizmu a vredov používal ľahké, guľaté, dobre uchopiteľné banky s užším i širším otvorom.

V rokoch 30 pr.n.l. až 38 n.l. používal najznámejší lekár doby Tibéria, Nera a Augusta *Celzios* túto metódu nielen v prípadoch lokálneho hnisania rán, ale aj pri rôznych bolestiach, očných a reumatických chorobách, besnote, angínach a iných ťažkostiach. Na rozdiel od všeobecného účinku púšťania žilou zdôrazňoval *Celzios* lokálny účinok odsávacích baniek.

Dioskorides z *Alexandrie*, ktorý žil v 1.stor.n.l. používal odsávacie banky pri pohryznutí psami, mačkami, jedovatými hadmi, škorpiónmi a hmyzom.

Aretaeus z *Kappadokie*, jeden z najlepších znalcov medicíny, ktorý žil v 2.stor.n.l. používal odsávacie banky pri liečení epilepsie.

Bezpochyby najvýznamnejší rímsky lekár *Claudius Galen* /131 – 201 n.l. /, od ktorého sa zachovalo stovky lekárskeho spisov, vedel o vzdialenom účinku tejto metódy od miesta prikladania baniek. Vychádzal okrem iného aj z poznania, že ľahké odsávanie s viacerými bankami na a pod prsiami žien pôsobí účinne na zastavenie krvácania pri menštruačných ťažkostiach a výtoku.

Významný encyklopedista, osobný lekár a obľúbenec cisára Juliána *Oribasius* z *Pergamonu* /325 – 400 n.l./ vo svojom spise „O odsávaní“, pripisoval odsávaniu účinkov čistiaci krv, protizápalový, utišujúci bolesť, posilňujúci žalúdok a ovplyvňujúci depresie. Podľa neho odsávacia banka zastavuje krvácanie a výtok, ovplyvňuje obeh krvi a štiav a odstraňuje ťažké pocity v orgánoch.

V súvislosti s odsávaním môžeme menovať aj *Paulusa* z *Áginy* /v 7.stor.n.l./, ktorý vo svojom spise v kapitole o odsávaní prináša pozoruhodné informácie o správnej technike aplikácie a bezpečnostných opatreniach. Paulus varoval pred možnými popáleninami následkom nezvládnutej techniky.

O umení odsávania sa vo svojej príručke zmieňuje aj najvýznamnejší lekár Bagdadu *Rhazes*, alebo Abu Beker Mohammed el Razi /850 – 911 n.l./.

Liečbu mnohých chorôb odsávacími bankami opísal vo svojom rozsiahlom lekárskom kánone aj najznámejší arabský lekár a filozof *Avicena*, nazývaný aj Ibn Sina /980 – 1037 n.l./.

V 11.stor. n.l. používal odsávanie krvi bankami známy chirurg žijúci v Kordóbe *Abulkasim* pri liečení očných chorôb, bolestí hlavy, respiračných chorôb, zápalov ústnej dutiny, angíny, zápale sliznice d'asien, zlatej žily, bolestivej menštruácii, pri horúčkovitých stavoch, chorobách obličiek, maternice a močového mechúra. Odsávanie medzi lopatkami a na nich malo podľa *Abulkasima* protihorúčkový efekt. Priniesol aj podrobný popis techniky odsávania a podľa konštitučného typu predpisoval optimálne časy ošetrovania.

V 11. a 12. stor. n.l. vykonávali liečenie odsávacími bankami hlavne *kúpeľníci, felčiari, púšťači žíl /minútori/ a holiči tonzúry /tonzori/*.

V 13.stor.n.l. liečili touto metódou hlavne *talianski a francúzski chirurgovia*, ktorí využívali liečebné postupy overené predchádzajúcimi storočiami. Taliansky chirurg *Lanfranchi* referoval napríklad vo svojom spise o technike a miestach vhodných na odsávanie, u francúzskeho chirurga *Henry de Modeville* nájdeme v štandardnom diele francúzskej chirurgie „*Chirurgia Tractat*“ tiež kapitolu o odsávaní, ktorá bola veľmi obsiahla a udávala 15 pravidiel odsávania.

Tak napríklad, že krvavému odsávaniu predchádza vždy nekrvavé, koža musí byť umytá, vyholená a namastená masťou, dieťa do 2.rokov života sa nesmie odsávať, že odsávanie je najlepším prostriedkom pri liečení namiesto púšťania žilou pri nezuživých pacientoch, pred odsávaním je vhodný prostriedok na prehánanie, a malo by sa vykonávať len pred jedlom.

Z jeho indikácií je zaujímavé použitie odsávacích baniek tesne pri pupku pri poklese maternice, pričom sa banky nasadzovali na opačnej strane podbruška ako bol pokles, pri záchvatoch /žľčňový, obličkový/ sa odsávacia banka nasadzovala nad bolestivým miestom, pre urýchlenie menštruácie nad krížovou kosťou a na vnútornej strane stehna, na spomalenie alebo zabránenie menštruácie nad pupkom, pri akné sa banky nasadzovali pod bradu.

Zveličovaním, nadmerným a nesystematickým používaním tejto liečebnej metódy pri všetkých chorobách, ktorú až do 16.stor.n.l. praktizovali hlavne horlivo liečiaci laici, holiči, kati, mäsiari, veštkyne, pôrodné baby, bylinkárky, naprávači kostí a trhači zubov, získalo liečenie bankami s odsávaním krvi zlú povesť.

Skutočný rozkvet zaznamenalo liečenie odsávacími bankami v 16.stor.n.l. medzi lekármi, najmä s novou érou rozvoja chirurgie a anatómie, hlavne v Taliansku, ale aj vo Francúzsku, Španielsku, Anglicku a Nemecku. Rozsiahle state o tejto metóde sa objavujú v lekárskejších knihách, hoci sa vykonávala viac v kúpeľoch ako v ordináciách lekárov. Liečili sa ňou ochorenia očí, zápal pohrudnice, osrdcovníka, angíny, bolesti v krížoch a iné.

Cieľom odsávania lekárov vtedajších čias bolo:

- odstránenie štiav a jedov spôsobujúcich ochorenie
- pokles horúčky
- odstránenie alebo zmiernenie bolesti
- povzbudenie samoliečiacich síl tela
- odstránenie stavu nerovnováhy
- premiestnenie opuchu z vnútra tela na povrch a odstránenie ťažkostí s tým spojených
- premiestnenie opuchu z „ušlachtitého“ orgánu na orgán „neušlachtilý“

Taliansky lekár *Orazio Augenio* popisuje vo svojej práci techniku suchého a krvavého odsávania, hlboké a povrchové narezanie kože /skarifikáciu/. Odsávacie banky odporúča nasadzovať napr. *vpredú na hlave* pri encefalitíde a stavoch kómy, *pod hrdlom* pri bolestiach ramena, infekciách hrtana, ochoreniach hrudníka, *v strednej tretine hrdla* pri ťažobe, opuchnutí a svrbení viečok, *hore na krku* pri chvení srdca, ochorenií zubov, d'asiem, očí a nosa, *na ramene* pri ochoreniach hrudného koša, *nad šijou* pri závratách, šialenstve, očných chorobách, *pod bradou* pri ochoreniach tváre, zubov a hrtana, *pod rebrovým oblúkom* pri krvácaní nosa a maternice, *nad obličkami* pri opuchoch v tejto oblasti, vyrážkach, dne a hemoroidoch, *na bedrách* pri vredoch a ranách v tejto oblasti, *na zákolení* pri vynechaní menštruácie, pri ochorenií maternice. Jeho nové aplikácie sú pri tikoch, neuralgiách, závratách, dne a hemoroidoch.

Známy francúzsky chirurg *Ambroise Paré*, ktorý vyšiel z kruhov kúpeľníctva okrem indikácií, ktoré sa kryjú s inými autormi odporúča odsávanie pri ťažkostiach poklesu maternice, pri uľahčovaní vyplavovania kameňov nasadením baniek nad priebehom močovodov.

Z nemeckých lekárov tých čias, ktorí liečili prikladaním baniek môžeme spomenúť lekára *Fabricia Hildanusa*, ktorý používal banky pri sekundárnej atrofii svalov napr. po zlomeninách.

V 17. a 18.stor.n.l. bola táto liečebná metóda v rukách hlavne holičov, ale písali o nej lekári, ktorí pre holičov poriadali rôzne kurzy o liečení.

Z lekárov tohto obdobia nemožno nespomenúť *Christopha Wilhelma Hufelanda* / 1762 – 1836 /, ktorý odsávanie považoval za efektívny čistiaci prostriedok kože, účinok ktorého sa prejavuje v silnom dráždení, čiastočne v odstránení viaznucich a chorých štiav. Pretože pôsobí / pasívne/ astenicky, sedatívne a reguluje množstvo krvi v kapilárach používal odsávanie bankami pri akútnych a bolestivých zápaloch, lokálnych a všeobecných prekrveniach a pri zápalovej diatéze /predstava zvýšenej dispozície voči zápalovým ochoreniam/.

V 19. a 20.stor.n.l., ktoré neprinieslo vo vývoji tejto metódy nič pozoruhodného, bolo prikladanie baniek, ktoré vykonávali výhradne laickí liečitelia známe nielen v celej Európe, ale aj v Rusku. Prudký a nebývalý pokrok vo všetkých oblastiach medicíny však spôsobil, že niekoľko tisíc rokov stará empirická skúsenosť z liečenia odsávacími bankami upadla neprávom do zabudnutia.

Zmienime sa tu ešte o Bernhardovi Aschnerovi /1883-1960/, ktorý sa ako vzdelaný vedec a lekár pokúsil spojiť staré liečené učenie do jedného celku. Rozvinul tzv. *konštitučné učenie*, kde pod konštitúciou rozumel vonkajšími charakteristickými znakmi označený typ so sklonom k určitým reakciám a ochoreniam.

Základom konštitučnej terapie je chorobná skladba telových tekutín, najmä krvi /dyskrázia/, pod ktorou starí lekári rozumeli „skazenosť štiav“, ktorá bola zodpovedná za mnohé choroby ako napr. za tuberkulózu, chorobu pečene, nadváhu, cukrovku, málokrvnosť, menštruačné ťažkosti a ťažkosti v prechode. Tieto šťavy sa z tela odstraňovali rôznymi odvádzacími metódami, napr. prečisťovacími kúrami, púšťaním žilou, odsávacími bankami a pod.

Do pozornosti lekárov sa táto metóda liečenia opäť dostala v 50. rokoch nášho storočia zásluhou Bachmanna a Peckera a ich knihy „Liečenie odsávacími bankami“.